

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 4 lipca 2011 roku

ZEW/500/26/2011/ZA

**Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej**

Wznowione Panu Ministrowi,

z przeprowadzonych przeze mnie kontroli w szkołach i placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz z analizy wpływających skarg wynika, iż coraz większym problemem jest niedostateczna jakość udzielanej dzieciom pomocy psychologicznej. Sądzę, że jednym z powodów takiej sytuacji są niewystarczające kompetencje osób wykonujących zawód psychologa. Obecnie pracę psychologa może podjąć każdy, kto ukończył wyższe studia magisterskie na kierunku psychologia. Powyższe osoby mogą otwierać gabinety psychologiczne i udzielać pomocy psychologicznej – jak się okazuje, niestety, nie zawsze właściwej. Taka sytuacja jest szczególnie szkodliwa dla dzieci. Rodzice w dobrej wierze szukają dla nich specjalistycznej pomocy i są rozczarowani, gdy trafiają do osoby niekompetentnej, w dodatku – na pracę której – nie mają możliwości wniesienia skargi.

Rozwiązaniem dla tej trudnej sytuacji miała być ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2001 r., Nr 73, poz. 763 ze zm.). W myśl art. 7 wyżej przywołanej ustawy, prawo wykonywania zawodu psychologa powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów Regionalnej Izby Psychologów. Art. 8 ust. 1 przedmiotowej ustawy stanowi, iż na listę psychologów wpisuje się osobę, która łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) uzyskała w polskiej uczelni dyplom magistra psychologii lub uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie koniecznym do wykonywania zawodu psychologa,

4) odbyła podyplomowy staż zawodowy, pod merytorycznym nadzorem psychologa posiadającego prawo wykonywania zawodu, który ponosi odpowiedzialność za czynności zawodowe wykonywane przez psychologa-stażystę.

Prawo wykonywania zawodu psychologa powinno więc powstać z chwilą dokonania wpisu na listę psychologów prowadzoną przez Regionalną Izbę Psychologów. Biorąc pod uwagę fakt, że samorząd zawodowy psychologów nie został utworzony, podyplomowy staż zawodowy psychologów również nie jest organizowany. Nie istnieją też organy uprawnione do przeprowadzania procedury wpisu na listę. W rezultacie psychologowie nie mogą uzyskiwać potwierdzenia prawa wykonywania zawodu, a jedynie legitymują się tytułem zawodowym magistra na kierunku psychologii.

Tak więc ten ważny akt prawny nigdy nie zaczął obowiązywać (ustawa powinna wejść w życie 1 stycznia 2006 r.). Taki stan rzeczy podtrzymuje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz. U. z 2007 r. Nr 201 poz. 1455) - § 38 ust.1. pkt 3 mówi: w placówce oraz w placówce wsparcia dziennego są wymagane następujące kwalifikacje na stanowisku psychologa - ukończone wyższe studia magisterskie na kierunku psychologia.

Reasumując - nie tylko nie jest wymagany wpis na listę osób uprawnionych do wykonywania tego zawodu, ale i nie trzeba odbyć stażu zawodowego, pod merytorycznym nadzorem psychologa posiadającego prawo wykonywania zawodu, który ponosi odpowiedzialność za czynności zawodowe wykonywane przez psychologa-stażystę.

Na mocy art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pani Minister z prośbą o jak najszybsze prawne uregulowanie kwestii odpowiedzialności zawodowej psychologów, tak by dobro korzystających z ich pomocy dzieci było chronione w najwyższym stopniu.

z powołaniem
Marek Szustak

**MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Warszawa, dnia 24 stycznia 2012 r.

Władysław Kosiniak-Kamysz

DDP-I-4321-2-MKG/12
L.dz. 2325/11

Pan

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministrze

Odpowiadając na wystąpienie z dnia 4 lipca 2011 r., znak ZEW/500/26/2011/ZA, dotyczące jakości pomocy psychologicznej udzielanej dzieciom w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz odpowiedzialności zawodowej psychologów uprzejmie informuję, że rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. Nr 201, poz. 1455) z dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 149, poz. 887), tj. z dniem 1 stycznia 2012 r., na podstawie art. 218 pkt 16, utraciło moc obowiązywania, w skutek uchylecia upoważnienia ustawowego na podstawie, którego zostało wydane. W związku z powyższym utracił moc, przywoływany w wystąpieniu Pana Rzecznika, przepis § 38 ust. 1 pkt 3 określający kwalifikacje na stanowisku psychologa.

Przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w istotny sposób zmieniają organizację systemu wsparcia rodziny i pieczy, w szczególności wprowadzają nowe zasady funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej, do której zaliczane są placówki opiekuńczo-wychowawcze. W nowej ustawie określone zostały kwalifikacje osób pracujących z dziećmi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Psychologiem pracującym z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej, może być osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu psychologa, a nie jak dotychczas, ukończone studia magisterskie na kierunku psychologia.

Jednocześnie zgodnie z art. 228 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej publiczne placówki opiekuńczo-wychowawcze działające na podstawie dotychczasowych przepisów zostały przekształcone w placówki wsparcia rodzinnego, a jednostki samorządu terytorialnego prowadzące te placówki są obowiązane dostosować organizację i standardy świadczonych usług do wymagań określonych ustawą w terminie 12 miesięcy. Podobnie niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze, które przez 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mogą prowadzić na dotychczasowych zasadach działalność, a po upływie tego okresu, mogą prowadzić swoją działalność po spełnieniu warunków przedmiotowej ustawy.

Postulowane, w wystąpieniu, jak najszybsze uregulowanie kwestii odpowiedzialności zawodowej psychologów jest zadaniem i celem resortu pracy od wielu lat. Z uwagi na wadliwość i dysfunkcjonalność przepisów ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, w poprzedniej kadencji Rządu, resort pracy rozpoczął prace nad uchynieniem dotychczasowych przepisów ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, które niestety nie zakończyły się uchynieniem ustawy oraz wdrożeniem nowej regulacji w tym zakresie.

Niemniej jednak pragnę poinformować, że zgodnie z zapowiedzią wygłoszoną przez Pana Premiera Donalda Tuska w expose, Rząd rozpoczął prace nad przeglądem listy zawodów regulowanych. Międzyresortowy Zespół pod kierunkiem Ministra Sprawiedliwości Pana Jarosława Gowina dokonuje oceny zasadności i potrzeb regulacji poszczególnych zawodów, w tym zawodu psychologa.

Decyzja Rady Ministrów podjęta w zakresie ustalenia listy zawodów regulowanych pozwoli na jednoznaczne określenie kierunku działań, jakie resort pracy będzie podejmował w zakresie regulacji zawodu psychologa.

z pozdrowieniami

MINISTER
Władysław Kosiniak-Kamysz
Władysław Kosiniak-Kamysz